

Tisková zpráva

Za prolomení limitů může vláda čelit právním sankcím, tvrdí vědci

V Praze dne 15. října 2015

Pokud Vláda ČR na svém pondělním zasedání rozhodne o prolomení těžebních limitů byť i jen na dole Bílina, poruší závazek, který Česká republika přijala v roce 2010 na jednání o klimatu v Cancúnu. Vyplývá to z výpočtů, zveřejněných v prestižním vědeckém časopise Nature.¹ Na ně se odkazuje také stanovisko vědců z Akademie věd ČR, které upozorňuje na možnost, že bude Vláda čelit sankcím soudu, podobně jako v Nizozemí.²

Podle vědců z University College of London musí v Evropě zůstat v zemi 78% zásob uhlí. V celém světě musí v zemi zůstat 80% uhlí, 30% ropy a polovina zásob zemního plynu. Jinak bude přečerpán „uhlíkový rozpočet“³ - maximální množství emisí skleníkových plynů, které může lidstvo vypustit, aniž by došlo k oteplení planety o více než 2° C. Objem uhlí, které chrání před těžbou územní limity, přitom představuje 44% vytěžitelných zásob hnědého uhlí v České republice.⁴ I pokud se prolomí limity jen na menším dole Bílina, bude možné v ČR schopná vytěžit celkem 60 % zásob hnědého uhlí.

Ve svém stanovisku odsoudily Centrum výzkumu globální změny a Komise pro životní prostředí AV ČR snahu České republiky využít zásoby uhlí na úkor dalších států: „**Je nepředstavitelné, jak by Česko mohlo obhajovat, že ze svých zásob nakonec využije mnohem větší podíl, než je přípustné pro ostatní státy Evropy.**“ „**Uvažovat o tom, že se z českých ložisek vytěží i uhlí, o němž dříve bylo rozhodnuto ponechat ho pod zemí, je z hlediska ochrany klimatu absurdní.**“ uvádějí vědci.

Upozorňují navíc na možné právní důsledky porušování závazků v ochraně klimatu. „**Prolomení by nejspíš mělo i závažné právní následky, jak naznačuje rozhodnutí odsuzující nizozemskou vládu.**“ Soud v Hágu odsoudil vládu Nizozemí za to, že „vědomě přispěla“ k prolomení mezinárodního závazku dvou stupňů. Soud vládě nařídil, aby přijala opatření ke snížení emisí o 25% v příštích 5 letech a ochránila tak občany před dopady změny klimatu.⁵

1 Christophe McGlade, Paul Ekins: The geographical distribution of fossil fuels unused when limiting global warming to 2°C. Nature. <http://www.nature.com/nature/journal/v517/n7533/full/nature14016.htm>

2 Stanovisko Centra výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i. a Komise pro životní prostředí AV ČR k debatě o územních limitech těžby uhlí, 17. srpna 2015: 8 desetin našich zásob uhlí musí určitě zůstat v zemi. http://www.czechglobe.cz/media/filer_public/7f/61/7f610aab-1ac2-4b3b-afc8-20bbf1f4821f/stanovisko_cvgz_kzp_k_debate_o_uzemnich_limitech_tezby_uhli_plne_zneni.pdf

3 Více o uhlíkovém rozpočtu: <http://www.zmenaklimatu.cz/cz/fakta/zmena-klimatu>

4 Studie Invicta Bohemia citovaná ve Studii o stavu teploty. Praha: Vysoká škola ekonomická, Národohospodářská fakulta. 2011.

5 Více o procesu: <http://www.theguardian.com/environment/2015/jun/24/dutch-government-ordered-cut-carbon-emissions-landmark-ruling>

„Prolomení limitů bude mít dopady daleko za hranicí Ústeckého kraje. Přiblíží nás k nebezpečné hranici, za níž už nedokážeme změnu klimatu zastavit. Letošní sucha i vlna uprchlíků by pak byly jen slabou ochutnávkou. Pokud si vláda neuvědomuje svou zodpovědnost, je možné, že jí to v budoucnu připomene soud.“ shrnuje expertka na klimatickou politiku Petra Honcová z Centra pro dopravu a energetiku.

K závazku udržet globální oteplení pod 2° C se v roce 2010 zavázaly členské státy Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) včetně České republiky. Hranice dvou stupňů je klíčová, za ní začínají nevratné a systémové změny klimatického systému. **„Nad 2 °C je všechno riskantnější, hrozí velké vymírání druhů, kvůli tání ledovců vzroste hladina moře, zvýší se acidifikace moří.“** vyjmenovává příklady možných rizik profesor Hans Joachim Schellnhuber, světový klimatolog, který nedávno navštívil Prahu.⁶

Kontakty:

Petra Honcová: telefon 605 276 909, email petra.honcova@ecn.cz

6 Viz. např. Ekolist: Udržet oteplení planety pod 2 °C je klíčové, tvrdí klimatolog Schellnhuber ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/udrzet-otepleni-planety-pod-2-c-je-klicove-rika-klimatolog-schellnhuber